

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése

Az ügy száma: Pfv.V.20.370/2025/5. szám

A tanács tagjai: Dr. Puskás Péter a tanács elnöke
Dr. Gyarmathy Judit előadó bíró
Dr. Csesznok Judit Anna bíró
Dr. Suba Ildikó bíró
Dr. Varga Edit bíró

A felperes: név1
cím1

A felperes képviselője: Dr. Somos Tímea ügyvéd
cím2

Az alperes: név2
cím3

Az alperes képviselője: Ügyvédi Iroda
cím4
ügyintéző: Dr. Schvertfögel Zsuzsanna ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
Pécsi Ítéltábla
Pf.V.20.066/2024/4.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma:
Pécsi Törvényszék
18.P.20.097/2024/18.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – az elsőfokú ítéletre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 406.400 (négy százhatvan-négy száz) forint első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2003. április 25-én .../2003. iktatószámú és 1.../2003. nyilvántartási számon kiadott működési engedéllyel 2023. december 31. napjáig élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelmi főtevékenységgel a székhelyén élelmiszer kiskereskedelmi üzletet működtetett. Az üzlet „egész évben nyitva tartó üzlet” működési engedéllyel rendelkezett. A felperes az üzletet a magas rezsiköltség miatt 2022. november 11. és 2023. február 28. napja közötti időben zárva tartotta. Ezt tény a felperes törvényes képviselője a lakosság felé az üzleten kifüggesztett táblán kívül, facebook útján jelentette be, így arról az alperes jegyzője (a továbbiakban: jegyző) is bejelentés nélkül értesült.

[2] Magyarország Kormánya 2022. december 15-én jelentette meg a „Magyar Falu Program” keretében a kistelepülési üzletek működési támogatása című alprogramhoz kapcsolódó KTÜ- KP-1-2023 kódszámú pályázati kiírást. A felperes a pályázaton részt kívánt venni, ennek érdekében megbízta a ... Kft.-t a pályázat elkészítésével, ellenértékként 2023. január 3-án 158.750 forint pályázati szolgáltatási díjat fizetett meg.

[3] A pályázati kiírás 5.3 pontjában rögzítették többek között, hogy a támogatói okirat kibocsátásához az ott írt mellékleteket kell egy eredeti példányban benyújtani, ekként a d) pontban írt, a „NIR-ből letölthető” jegyzői nyilatkozatot. A kitöltendő jegyzői nyilatkozat a következő volt:

„Jegyzői igazolás – minta

*A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX.29.) Korm. rendelet 2. § b) pontja alapján, mint kijelölt **kereskedelmi hatóság** igazolom, hogy:*

1) **településen** a kereskedelemről szóló törvény szerinti bejelentés vagy működési engedély alapján működő, napi fogyasztási cikkeket a fogyasztók részére értékesítő üzletek száma **db**

2) a(z) **vállalkozás** (székhely:)

a **szám alatti**

..... megnevezésű üzletében kiskereskedelmi tevékenység

keretében **napi fogyasztási cikkeket egész évben** (ide nem értve: szezonálisan)

értékesítő üzletet üzemeltet év hónap nap óta.

3) a 2) pontban megjelölt üzlet **napi fogyasztási cikkeket forgalmazó árusítóterének** (ide nem értve: elkülönített dohánybolt, raktár/raktárhelyiség) **nettó alapterülete**

.....**nm.**

4) a 2) pontban megjelölt üzlet **dohánytermék értékesítést** végez/nem végez (kérjük aláhúzni)

5) a 2) pontban megjelölt üzlet **szeszesital kimérést** végez/nem végez (kérjük aláhúzni)

Ezt az igazolást a kérelmező részére a Magyar Falu Program – Kistelepülési üzletek működési támogatása 2023 pályázat benyújtási dokumentációjához adtam ki. (...)

[4] A felperes törvényes képviselőjének kérelmére az alperes jegyzője 2023. január 5-én a következő hatósági bizonyítványt állította ki: „Dr....K., az ... Önkormányzati Hivatal

jegyzője hivatalos tudomás alapján igazolom, hogy közigazgatási területén 2 db, azaz kettő darab egész évben nyitvatartó hatályos működési engedéllyel rendelkező, illetve bejelentett, napi fogyasztási cikket a fogyasztók részére forgalmazó üzlet működik. Ezen igazolást kérelemre, a Magyar Falu Program keretében a kistélepülési élelmiszerüzletek működésének támogatására kiírt pályázat benyújtása céljából adtam ki., 2023. 01. 05.”

[5] Mivel ez az igazolás nem felelt meg a pályázati kiírásnak, a felperes törvényes képviselője ismét felkereste az alperes jegyzőjét, hogy a fenti tartalmú blankettát töltsse ki. Az alperes jegyzője az igazolás kiadását megtagadta arra hivatkozva, hogy az üzlet a kérelem előterjesztésének időpontjában zárva volt. A pályázatot 2023. január 31-én zárták le, a felperes pályázatot nem adott le.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes keresetében az alperest 158.750 forint megfizetésére kérte kötelezni. Annak jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-át, a 6:522. § (1) bekezdését, valamint a 6:548. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg. Kifejtette, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár érvényesítésének anyagi jogi feltételei fennállnak, közvetlen ok-okozati összefüggés van a jegyző igazolás kiállítását megtagadó magatartása és a felperes vagyonában közvetlenül bekövetkezett értékcsökkenés között, mely a pályázati cégnek kifizetett megbízási díj összege. A felperes hivatkozott arra is, hogy az alperes jegyzőjének e mulasztása közhatalom gyakorlásába esik.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy álláspontja szerint mulasztás nem terheli. Kiemelte: tény, hogy a pályázat kiírása szerint egész évben nyitva tartó üzlet volt jogosult benyújtani a pályázatot, és a felperes maga sem vitatta, hogy ebben az időszakban zárva tartott, ezért nem volt jogosult a pályázaton részt venni, így a károkozás lényegi elemei, a jogellenesség, a felróható magatartás, és az ok-okozati összefüggés hiányoznak. Hivatkozott arra is, hogy még csak téves jogalkalmazásról sem lehet szó, mivel a perbeli nyilatkozat-minta tartalma egyértelmű ténymegállapításon alapult, az alperes jegyzőjének arról kellett nyilatkoznia, hogy a pályázni kívánó bolt egész évben nyitva tart-e, ezért nem lehet szó mérlegelés eredményeként elszenvedett kár bekövetkeztéről sem.

Az első- és a másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

[9] Hangsúlyozta, hogy a perben a felperes az alperes közhatalmi tevékenysége során vétett mulasztásra – arra, hogy a jegyző szóban megtagadta a perbeli pályázati kiírásban szereplő igazolás kiállítását – alapította a keresetét. Ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy „közigazgatási határozat nem volt, így nem volt rendes jogorvoslati lehetőség, nem volt közigazgatási bíró út, melynek során az általa állított kára elhárítható lett volna”, tehát a kárfelelősség a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében meghatározott anyagi jogi és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 24. § (3) bekezdésben írt eljárásjogi igényérvényesítési feltételei fennálltak.

[10] A kártérítési felelősség konjunktív feltételeinek fennállása tekintetében bizonyítottnak találta a jogellenes magatartást arra tekintettel, hogy a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2.§ b) pontja alapján az alperes kötelezettsége volt kiállítani a pályázathoz az igazolást, amely egyértelmű volt a tekintetben, mit ért „napi fogyasztási cikket egész évben értékesítő üzlet” megnevezés alatt, ami a zárójelben lévő magyarázat szerint nem vonatkozik a szezonális értékesítő üzletekre.

[11] A kártérítési felelősség további elemeit vizsgálva kifejtette: az alperes magatartása és az általa a pályázati cégnek kifizetett megbízási díjban jelentkező vagyonszökkenés, mint kár között az okozati összefüggés nem áll fenn, miután a pályázatot a felperes törvényes

képviselője nem adta be, de nem bizonyított az, hogy a pályázatot elutasították volna az igazolás hiányában.

[12] Megállapította továbbá azt is, hogy az az alperesi magatartás, hogy az igazolási blanketta szövegét úgy értelmezte: a működési engedélytől függetlenül a felperes üzletének tényleges zárva tartása miatt nincs helye igazolás kiadásának, nem volt kirívóan téves értelmezés, ekként megítélése szerint az alperes úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben általában elvárható.

[13] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az alperest 158.750 forint felperes javára történő megfizetésére.

[14] Abból indult ki: az elsőfokú bíróság már megállapította az alperes terhére a mulasztást, tehát azt, hogy a felperes bizonyította a jogellenes magatartást. A kár bekövetkezte, mint további feltétel szintén bizonyított, hiszen a felperesnek kára keletkezett azzal, hogy a pályázati cégnek kifizette a megbízási díjat, azonban a pályázatot alaki feltétel hiányában nem tudta benyújtani.

[15] Nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, amely szerint a felperes nem bizonyította a kár és az alperes mulasztása közötti okozati összefüggést, mivel a jelen esetben az alperes a mulasztásával elvette a felperestől annak a lehetőségét, hogy a pályázati feltételeknek megfelelő pályázatot nyújtson be. Kiemelte: a Pályázati kiírás 3.4. pontja alapján a pályázat befogadásának feltétele a kötelező nyilatkozatok kitöltése és mellékletek becsatolása. E nyilatkozatok egyike – okfejtése szerint – az az igazolás, amelyet a jegyzőnek, mint hatóságnak kellett volna kiállítania.

[16] Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a felperestől elvárható volt: hiányosan is beadja a pályázatot, és ennek elmaradása folytán nem az alperesi mulasztással áll okozati összefüggésben a kár. E körben rámutatott: az igazolás hiányában a felperes a pályázat lehetőségétől elesett, azt érdemben nem bírálták volna el, erre tekintettel a bekövetkezett kár és az alperesi mulasztás közt az okozati összefüggés megállapítható, az alperes kártérítési felelőssége fennáll.

[17] Az alperes magatartásának felróhatósága vonatkozásában szintén nem értett egyet az elsőfokú bíróság jogi érvelésével. Utalt arra, hogy amennyiben a figyelembe veendő jogszabályi rendelkezés teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye, általában nem lehet szó a felróhatóság körén kívül eső tévedésről, hibáról. Indokolása szerint a perbeli esetben a jegyzőnek mérlegelést kívánó jogalkalmazási tevékenységet nem kellett végeznie, csak egyetlen mérlegeléstől független döntés meghozatalára volt lehetősége.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben – annak tartalma szerint – kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

[19] Állította, hogy a másodfokú bíróság helytelenül alkalmazta a Pp. 369. § (3) bekezdését és 383. § (2) bekezdését, továbbá megsértette a Ptk. 6:548. § (1) bekezdését.

[20] Érvelése szerint a másodfokú bíróság tévesen állapította meg azt, hogy a felperes oldalán bekövetkezett kár bizonyított, és tévesen állapította meg az okozati összefüggést is. Hangsúlyozta: az alperes törvényes képviselője előadta, hogy – a felperes megkeresésére – első alkalommal 2023. január 5-én annak a két üzletnek a vonatkozásában tanúsította az üzletek egész évben történő nyitvatartását, amelyek a valóságban is nyitva voltak a perrel érintett 2022. november 11. és 2023. február 28. napja közötti időintervallumban.

[21] Álláspontja szerint nem várható el egy közhatalmat gyakorló közigazgatási szerv képviselőjében eljáró személytől az, hogy olyan tényről állítson ki igazolást és ezáltal adjon valótlan tartalmú nyilatkozatot, amely nyilvánvalóan nem felel meg a valóságnak, ezáltal a felróhatóság, mint a károkozás nélkülözhetetlen feltétele, teljes egészében hiányzik. Ezzel összefüggésben hivatkozott – a BDT2004. 1042. számon közzétett döntés alapján – arra, hogy kirívóan súlyos értelmezési tévedés sem állapítható meg az alperes részéről, mivel a jegyző az általa ismert tények alapján tagadta meg a jegyzői igazolásminta kiállítását, hiszen tényszerűen megállapítható volt: a felperes üzlete a kiállítani kért okirat kérelmezésekor, azt megelőzően és azt követően is ténylegesen zárva volt.

[22] Hivatkozott a Pp. 323. § (1) bekezdésére is, mivel nem volt a jegyzőtől elvárható, hogy kifejezetten jogellenesen eljárva, olyan valótlan tartalmú iratot állítson ki a felperes üzletének nyitva tartásáról a saját hatáskörén belül, mely köztudottan nem felel meg a valóságnak.

[23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[24] Vitatta, hogy a másodfokú bíróság ítélete az alperes által megjelölt okból sértené a megjelölt eljárási jogszabályokat, egyebekben az alperes ezt a hivatkozását nem is fejtette ki.

[25] Véleménye szerint az alperes a felülvizsgálati kérelmében az anyagi jogi szabályok megsértésével kapcsolatban az eddigiekben előadott álláspontját ismételte meg. Utalt arra, hogy már az elsőfokú bíróság is bizonyítottan látta, hogy az alperes az igazolás kiadását jogellenesen tagadta meg, amelyet az alperes fellebbezéssel nem is támadott.

[26] Kiemelte: az alperes a felülvizsgálati kérelmében sem az okozati összefüggésre vonatkozó, sem a felróhatóságra vonatkozó, másodfokú bíróság által kifejtett jogi érvelést nem támadta érdemben.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felperes az alperest közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kérte kötelezni. A Pp. 24. § (3) bekezdése szerint a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a közigazgatási ügyben eljáró bíróság – ha a közigazgatási bírói út biztosított – a jogsértést jogerősen megállapítsa. Ennek hiányát a Pp. a keresetlevél olyan hiányának minősíti, ami miatt a keresetlevelet vissza kell utasítani, vagy ha ez nem történt meg, az eljárást hivatalból meg kell szüntetni, mégpedig az eljárás bármely szakaszában [Pp. 176. § (1) bekezdés c) pont, Pp. 240.§ (1) bekezdés a) pont, Kúria Pfv.20.090/2022/4.]. Mindezekre tekintettel a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 379. § alapján vizsgálni kellett az igény eljárásjogi érvényesíthetősége feltételeinek fennállását.

[28] Ebben a kérdésben a Kúria nem értett egyet az ügyben eljáró bíróságoknak azzal a megállapításával, hogy közigazgatási határozat hiányában nem állt rendelkezésre rendes jogorvoslati lehetőség, így közigazgatási bírói út nem állt fenn.

[29] A Pp. 24. § (3) bekezdéséhez fűzött végső előterjesztői indokolás egyértelművé teszi: a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a közigazgatási ügyben eljáró bíróság a jogsértést jogerősen megállapítsa, feltéve, hogy a közigazgatási bírói út biztosított. A közhatalom gyakorlásával okozott kárigény elbírálása tehát a közigazgatási jogkörben okozott kár esetében is a polgári ügyben eljáró bíróság hatáskörébe tartozik, ugyanakkor a polgári ügyben eljáró bíróságot nem csupán köti a közigazgatási ügyben eljáró bíróság döntése, hanem annak a közigazgatási tevékenység jogszerűségének kérdésében hozott döntése előfeltétele a kárigény érvényesíthetőségének.

[30] A felperes a keresetét az alperes jegyzőjének arra a magatartására alapította, hogy a pályázathoz szükséges igazolás kiállítását – a kérése ellenére – megtagadta, amelynek következtében nem volt lehetősége abban részt venni, így a pályázati cégnek feleslegesen megfizetett megbízási díj a vagyonában értékcsökkenést eredményezett.

[31] Az alperes jegyzője a perbeli esetben a Korm. rendelet 2. § *b)* pontjában kijelölt hatóságként járt el, a tevékenységével szemben (tevés, nem tevés) az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) alapján a közigazgatási bírói út biztosított volt. A Kp. megalkotására irányuló törvényjavaslat indokolása szerint a kodifikációs munka vezérfonala a hatékony jogvédelem elvének minél szélesebb körű érvényre juttatása volt, aminek része a jogvédelem hézagmentességének biztosítása, tehát az, hogy a közigazgatás által okozott jogsérelmek a közigazgatás cselekvésének formájától függetlenül bíróság elé vihetők legyenek.

[32] Mivel a fentiekből következően az adott ügyben a közigazgatási bírói út biztosított volt, a felperes azonban azt nem vette igénybe, így nem rendelkezik olyan jogerős határozattal, amellyel a közigazgatási ügyben eljáró bíróság jogsértést állapított volna meg a nyilatkozat kiállításának megtagadása vonatkozásában. Mindezek okán hiányzik a perbeli követelés érvényesíthetőségének a Pp. 24. § (3) bekezdésében előírt feltétele, ezért a Kúria a Pp. 424. § (3) bekezdése szerint eljárva a Pp. 176. § (1) bekezdés *c)* pontja és a Pp. 240. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján a másodfokú bíróság ítéletét – az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően – hatályon kívül helyezte és az eljárást hivatalból megszüntette [Pp. 379. §, 405. § (1) bekezdés].

[33] A Pp. 85. § (1) bekezdése alapján, az eljárás megszüntetése folytán az alperes perköltségét a felperes téríti meg. A Kúria ennek megfelelően a felperest kötelezte az ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés *a)* pontjában és 4/A. §-ában foglaltak szerint megállapított, az alperes jogi képviselővel az első- és másodfokú, továbbá felülvizsgálati eljárásban az alperes által csatolt költségfelszámításnak megfelelően felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltsége megfizetésére azzal, hogy az elsőfokú eljárásban megjelölt bruttó 317.500,- forint összegű ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (2) bekezdés szerint a kifejtett ügyvédi tevékenység alapján mérsékelten bruttó 152.400,- forint ügyvédi munkadíjban állapította meg.

[34] Figyelemmel arra, hogy az adott ügyben már a keresetlevél visszautasításának helye lett volna a Pp. 176. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján, az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 57. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján illetékmentes. Az alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés *c)* pontja szerint személyes illetékmentes, ezért a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 96. § (1) bekezdés *b)* pontja, valamint 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdés alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[36] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

A közigazgatási szerv eljárása jogellenességének megítélése – amennyiben van helye közigazgatási bírói útnak – kizárólag közigazgatási bíróságra tartozhat, amelynek a

közigazgatási tevékenység jogszerűsége kérdésében hozott döntése előfeltétele a kárigény érvényesíthetőségének.

Az alkalmazott jogszabályok

a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 24. § (3) bekezdés, 176. § (1) bekezdés *c)* pont, 240. § (1) bekezdés *a)* pont, 379. §, 405. § (1) bekezdés

Záró rész

Budapest, 2025. december 10.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Gyarmathy Judit s.k. előadó bíró, dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, dr. Suba Ildikó s.k. bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

Sz.Sz.

A kiadmány hitelül:
bíróági ügyintéző